

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322011590
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2322011590.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Michala Polláka a Mgr. Kristíny Ferencziovovej, v trestnej veci obžalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 30.12.2022, č. k. 0T/282/2022-88, na verejnom zasadnutí konanom dňa 8.6.2023 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o trestoch.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaná:
A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX v E., hlásený trvalý pobyt F. G. XXX/XXX, H., okr. Šaľa,
odsudzuje:

Podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, na peňažný trest vo výške 2 000 (dvetisíc) eur.
Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, ustanovuje náhradný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) mesiacov.
Podľa § 61 ods. 2 Trestného zákona na trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní 2 (dva) roky.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 30.12.2022, č. k. 0T/282/2022-88 rozhodol o obžalobe podanej na obvinenú A. B. tak, že ju uznal za vinnú, že dňa 29.12.2022 v čase okolo 10.55 hod. v H. časť I. pred rodinným domom č. XXX viedla po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov ako vodič osobné motorové vozidlo Volkswagen Polo EČ: F., pri cúvaní z miesta ležiaceho z dvora uvedeného domu smerom na miestnu komunikáciu zadnou pravou časťou svojho vozidla narazila do pred domom č. XXX odstaveného motorového vozidla Ford Kuga EČ: E. v časti ľavých predných a zadných dverí, na mieste nezotrvala a s vozidlom z miesta odišla, pričom jej bola dychovou skúškou o 11.28 hod. nameraná hodnota 1,12 mg/l alkoholu v dychu, čím spôsobila vlastníkovi vozidla Ford Kuga J. D. škodu vo výške 400 €, teda vykonávala v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodila vplyvom návykovej látky, činnosť, pri ktorej by mohla ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, čím spáchala úmyselný prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Za to bola odsúdená podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, na peňažný trest vo výške 1 000 (tisíc) €. Podľa §

57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) mesiac. Podľa § 61 ods. 2 Trestného zákona jej súd uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní 2 (dva) roky.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor, proti výroku o treste, v neprospech obžalovanej. Svoje odvolanie prokurátor odôvodnil nasledovne (skrátene):

2. 1. S postupom súdu - najmä čo do druhu a výšky uloženého trestu sa nestotožňujem, rovnako tak so samotným odôvodnením uloženia predmetného trestu. Trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v trestnej činnosti), a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu), a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

2. 2. Trest navrhovaný prokurátorom - nepodmienečný trest odňatia slobody krátko trvania sa vzhľadom na okolnosti prípadu - najmä množstvo zisteného alkoholu v dychu, ktoré predstavovalo 2,33 promile, nejaví ako neprimeraný, či ako súd konštatoval, „nehodný“. Pokiaľ sa súdu (ako uvádza v odôvodnení) javí, že prokuratúra navrhuje pri danom trestnom čine prísnejšie tresty podľa množstva nameraného alkoholu, toto zdanie súdu je v zásade správne. V danom prípade je totiž nevyhnutné vychádzať pri ukladaní trestu zo všetkých okolností prípadu spáchania daného trestného činu, t. j. okrem iného zohľadniť najmä (nie však výlučne) množstvo požitého alkoholu vodičom motorového vozidla. Pokiaľ súd v rozsudku uvádza, že mu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že vedenie vozidla je o to nebezpečnejšie, o čo viac osoba nafúka, tak k uvedenému je potrebné uviesť, že uvedené vyplýva najmä z elementárnej logiky, zásad logického myslenia, fyziologických poznatkov, konštantnej praxe súdov ako i znalcov, dostupných lekárskejších poznatkov. Zároveň pokiaľ by mala platiť uvedená konštatácia súdu, nie je zrejme akým spôsobom by teda súd odlišoval spáchanie priestupku od trestného činu, ak teda podľa súdu (v skratke povedané) nie je rozdiel v hodnote nameraného alkoholu. Vid' napr. MUDr. Kollár S., znalecký ústav Inštitút forenzných medicínskych expertíz Bratislava - FORENZNE - PSYCHIATRICKÁ ALKOHOLÓGIA: „STUPEŇ OPITOSTI:- Podnapitosť 0,15 až 0,47 mg/1 (0,30 až 0,99 promile)Hovornosť, ľahká eufória, pocit uvoľnenia, zmiernenie úzkosti, útlmu, ľahšie nadväzovanie spoločenských kontaktov, predĺženie reakčného času, ovplyvnenie priestorového videnia, adaptácie na svetlo - tma, farbocitu,- Mierna opitosť 0,48 až 0,71 mg/1 (1, 00 až 1, 49 promile) Zvýšená hovornosť, stupňujúca sa eufória a uvoľnenosť, vtipkovanie, bezstarostnosť, "povznesenie sa nad bežné problémy", zvýšené sebadôvera, vystatovačnosť, preceňovanie vlastných schopností (fyzických aj psychických), oslabovanie morálnych zábran, sexuálnych zábran, predĺžovanie reakčného času, porucha koordinácie pohybov, začervenanie obličaja, narušenie sluchu, - Stredná opilosť 0,72 až 0,95 mg/1 (1,50 až 1,99 promile) Stupňujú sa doteraz uvedené príznaky (jemná motorika, hrubá motorika), zníženie pozornosti (nové javy, neočakávané situácie), schopnosti plánovania, predvídania nebezpečenstva, narušenie reči, znižovanie zábran, demaskujú sa skryté zložky osobnosti, pudová zložka osobnosti, afektemotivita labilná až inkontinentná, agresivita, Ťažká opilosť 0,96 až 1,43 mg/1 (2,00 až 2,99 promile) Ťažké poruchy reči, psychomotoriky, výrazné poruchy chovania, agresivita - typická u agresívnych osobností, zvracanie, únik moča, stolice. (prednáška dostupná i na webe : [https://Via-sr.sk/sites/default/files/2021-04/Forenzne psychiatricka ALKOHOLOGIA.pdf](https://Via-sr.sk/sites/default/files/2021-04/Forenzne%20psychiatricka%20ALKOHOLOGIA.pdf))

2. 3. Pokiaľ teda v prejednávanom prípade obvinená vykonávala jazdu s osobným motorovým vozidlom v stupni ťažkej opitosti, keďže nafúkala cez 2 promile, jednalo sa o stav, ktorý jej bez akýchkoľvek pochybností vykonávať túto činnosť znemožňoval a činil obzvlášť nebezpečnou. Stupeň opitosti páchatela je potrebné vždy zohľadňovať v rámci skúmania závažnosti spáchaného prečinu a mal by byť zohľadnený aj pri individualizácii trestnej sankcie. Je potrebné si uvedomiť, že za daných okolností sa motorové vozidlo v rukách takto alkoholom ovplyvneného páchatela mení na zbraň a táto je v zásade neovládateľná, resp. neovládateľná v dostatočnom rozsahu. Riziko spôsobenia škody či ublíženia na zdraví, resp. ešte ďaleko horšieho následku je potom v takom prípade mimoriadne vysoké a pokiaľ obvinená vedomá si takéhoto rizika sa toto rozhodla dobrovoľne podstúpiť, je povinná znášať následky z toho plynúce.

2. 4. V nadväznosti na uvedené sa potom navrhovaný nepodmienečný trest odňatia slobody nejaví ako neprimeraný. Možno však konštatovať, že neprimeraným sa javí skôr súdom uložený trest. Peňažný trest vo výmere 1.000,- Eur za daných vyššie uvedených okolností je trestom, ktorý nie je v súlade so zásadami ukladania trestov definovaných v ustanovení § 34 ods. 1 Tr. zák. a nasl. Peňažný trest možno ukladať v zásade (odhliadnuc od prípadnej úpravy sadzby podľa § 38 Tr. zák.) od 160 eur do 331.930 eur. Suma 1.000,- eur, pri ťažkom stupni opitosti a vedení vozidla za daného stavu požiadavku zákonného a primeraného trestu nepochybne nespĺňa a to tak z pohľadu individuálnej, ako i generálnej

prevencie. Uvedené platí rovnako i o treste zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, ktorý je uložený pri samej spodnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby. Mám zato, že krátky nepodmienečný trest odňatia slobody by vyššie uvedené požiadavky jednotlivých zásad ukladania trestov nepochybne naplnil, rovnako tak súbežné prípadné uloženie dlhšieho trestu zákazu činnosti.

2. 5. Nie je namieste ukladať prísne sankcie iba pri poruchovom následku trestného činu, pretože v prípade dopravných nehôd pod vplyvom alkoholu s tragickými následkami sú tieto už nezvratné a žiadny, teda ani prísny trest vodičovi nenahradí ujmu, ktorú už spôsobil poškodeným pozostalým. Pri prísnejších trestoch v prípade ohrozovacieho trestného činu podľa § 289 Trestného zákona tieto naopak môžu viesť k tomu, aby si vodič svoju chybu dostatočne uvedomil a už ju nikdy nezopakoval, teda môže byť naplnená preventívna funkcia trestu vo vzťahu k ďalšej trestnej činnosti s nezvratnými následkami.

2. 6. Len pre porovnanie, za priestupok spočívajúci vo vedení motorového vozidla pod vplyvom alkoholu prichádza do úvahy sankcia v podobe pokuty do 800,- eur a zákaz činnosti do 3 rokov a teda súdom uložený trest je v zásade na úrovni sankcie za priestupok, čo nezohľadňuje skutočnosť, že tresty za trestné činy ako spoločensky najnebezpečnejšie a najzávažnejšie konania by logicky mali byť prísnejšie ako sankcie za iné druhy deliktov, napríklad za priestupky, ktoré sú rádovo menej závažné a nebezpečné.

2. 7. Okrajovo je potom možné poukázať tiež na pretrvávajúci trend v náraste počtu trestných činov ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, kde napriek ich dostatočnej medializácii nedochádza k poklesu páchania daného trestného činu (možno poukázať aj na „Zhodnotenie stavu zákonnosti a dokazovania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, ktoré je zverejnené na webovom sídle Generálnej prokuratúry SR, z ktorého je okrem iného zrejmé, že účinným prostriedkom na zníženie uvedených trestných činov by mohlo byť tiež sprísnenie návrhových opatrení trestov zo strany prokurátorov.

2. 8. Súdom uložený trest považujem vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody za neprimerane mierny, v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. Z uvedených dôvodov preto navrhujem, aby Krajský súd Trnava v zmysle ustanovenia § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil mnou napadnutý rozsudok Okresného súdu Galanta vo výroku o treste a aby v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanej uložil primeraný a zákonný trest.

3. Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom

rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprímeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

4. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výroku o treste, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov vymedzených odvolateľom, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie je dôvodné.

5. Prokurátor namieta uloženie peňažného trestu ako trestu neprimerane mierneho a navrhuje uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody. Odvolací súd považuje tieto námietky čiastočne za dôvodné a to v tom, že uloženie peňažného trestu vo výške 1.000,- eur a náhradného trestu odňatia slobody v trvaní 1 mesiac, je neprimerane mierna sankcia. Na druhej strane nesúhlasí s tým, že primeraným trestom je v tomto prípade nepodmienečný trest odňatia slobody a dlhší trest zákazu činnosti.

6. Možno súhlasiť s názorom prvostupňového súdu, že významnými skutočnosťami, ktoré je potrebné brať do úvahy, pri rozhodovaní aký druh trestu a v akej výške, má potenciál splniť účel trestu, sledovaný v ustanovení § 34 ods. 1 Trestného zákona, sú najmä osoba páchatela, jej trestná minulosť, postoj k trestnej činnosti a povaha spáchaného trestného činu. Tieto hľadiská vyhodnotil prvostupňový súd správne, keď došiel k záveru, že na naplnenie účelu tzv. individuálnej prevencie, postačí uloženie trestu, ktorého výkon nebude spojený s odňatím slobody. Obžalovaná žila predtým bezúhonným životom, v cestnej premávke sa nedopúšťala žiadnych priestupkov a teda možno o nej povedať, že nebola nedisciplinovaná vodička. Trestný čin, ktorý spáchala tak možno posúdiť ako jednorazové vybočenie z dosiaľ riadneho vedenia života. Jej postoj k spáchanému trestnému činu, ku ktorému sa priznala a úprimne ho oľutovala, možno hodnotiť ako správny, svedčiaci o tom, že si uvedomila nebezpečnosť svojho konania. Nakoniec možno vziať do úvahy aj povahu spáchaného prečinu, ktorý je ohrozovacím trestným činom, a nebol ním spôsobený žiaden škodlivý následok na živote alebo zdraví. Berúc všetky tieto skutočnosti do úvahy, je možné považovať uloženie peňažného trestu, spoločne s trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, za dostatočné a primerané. Výška peňažného trestu, ktorú určil prvostupňový súd však nie je dostatočná. V tom sa odvolací súd stotožňuje s názorom prokurátora. Aby bola peňažná sankcia účinná, musí byť uložená vo výške, ktorú páchatel trestného činu pocíti ako ujmu na majetku, ktorú si zapamätá a ktorá ho odradí od opakovania takéhoto protiprávneho konania. Peňažný trest vo výške 1.000,- eur takouto sankciou nie je. Rovnako je potrebné s peňažnou sankciou spojiť aj výšku náhradného trestu odňatia slobody, ktorého výška má jednak motivovať páchatela k tomu, aby peňažný trest zaplatil a zároveň má vyjadriť alternatívu, ktorá nastúpi v prípade, že snaha uplatniť voči nemu miernejšiu sankciu v podobe peňažného trestu, bude úmyselne zmarená. Uloženie náhradného trestu odňatia slobody vo výške 1 mesiac, je v tomto smere rovnako neprimerané.

7. Neprimeranosť výšky peňažného trestu i náhradného trestu odňatia slobody, je daná koncentráciou alkoholu v dychu obžalovanej, ktorá bola nameraná. Väčšie množstvo alkoholu v tele páchatela trestnej činnosti, robí jeho konanie nebezpečnejším. V tomto odvolací súd súhlasí s názorom prokurátora, prezentovaným v odvolaní (ods. 2.2. a 2.3. tohto rozsudku odvolacieho súdu), naproti nesprávnej úvahe prvostupňového súdu („ide o úplne arbitrárne vyhodnocovanú skutočnosť, ktorá nemá s následkom konania a nebezpečnosťou páchatela nič spoločné“).

8. Odvolací súd sa však nestotožnil s názorom prokurátora, že jedine nepodmienečný trest odňatia slobody splní v tomto prípade účel, ktorý sleduje v ustanovení § 34 ods. 1 Trestný zákon. Namiesto najprísnejšieho druhu sankcie, môže postačiť pôsobiť na obžalovanú alternatívnou sankciou v podobe peňažného trestu, pretože je vysoko pravdepodobné, že si nesprávnosť a nebezpečnosť svojho konania uvedomila a ako prvopáchatel trestnej činnosti má reálny potenciál viesť do budúcnosti normálny život bez páchania trestnej činnosti. Nebezpečenstvo jej osoby, ako vodičky ktorá vážne porušila svoje právne povinnosti a ohrozila dôležité spoločenské hodnoty, bude eliminované v podobe dvojročného zákazu činnosti viesť motorové vozidlá. V tomto čase bude existovať ochrana ostatných osôb pred ňou ako vodičom motorového vozidla a zároveň bude predstavovať zásah do bežného života obžalovanej, ktorý na ňu môže pôsobiť tak, aby do budúcnosti viedla riadny život.

9. Preto tunajší súd vyhovel odvolaniu prokurátora a napadnutý výrok o treste zrušil ako nesprávny. Nakoľko prvostupňový súd zistil správne skutkový stav vo vzťahu k výroku o treste, mohol odvolací súd sám rozhodnúť o treste pre obžalovanú, postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolací súd mohol zmeniť napadnutý rozsudok v neprospech obžalovanej a to na základe odvolania podaného len prokurátorom, v jej neprospech.

10. Odvolací súd dospel, na základe vyššie uvedených zistení a úvah k záveru, že na naplnenie účelu trestu, sledovaného v ustanovení § 34 ods. 1 Trestného zákona, najmä účelu tzv. individuálnej prevencie,

postačuje uloženie peňažného trestu a náhradného trestu odňatia slobody v primeraných výškach, spoločne s uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.